

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1968

18 JULI 1968

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de door de partijen aan te wijzen dag voor de voltrekking van een huwelijk.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De mogelijkheid om in het kader van een meer en meer veralgemeende vijfde week, de huwelijksplechtigheden op zaterdag af te schaffen daar waar dit gewenst zou voorkomen, wordt door een verouderde wetgeving verhinderd.

Artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huwelijk voltrokken wordt op de door de partijen — dit zijn de trouwers — aangewezen dag. De ambtenaar van de burgerlijke stand is nochtans gemachtigd het sluiten van huwelijken te weigeren op zondagen en wettelijke feestdagen. Artikel 57 van de wet van 18 Germinal jaar X zegt letterlijk « Le repos des fonctionnaires publics sera fixé le dimanche ». De wettelijke feestdagen worden hierbij gelijkgesteld met de zondagen. Bij uitbreiding worden ook de plaatselijke feestdagen hierbij gerekend. Inderdaad is het in ons hedendaagse bestel moeilijk denkbaar dat de ambtenaar — en het bij de huwelijken betrokken personeel — opgeroepen zou worden voor het aangaan van een huwelijk op dagen die eenieder als werkelijke feestdagen, dus als rustdagen, erkent. Dit levert in de praktijk dan ook nooit moeilijkheden op.

De vraag is dan ook te weten of men bij verdere uitbreidingen in de optiek van een veralgemeende vijfde week de zaterdag niet eveneens als een wettelijke rustdag zou kunnen beschouwen.

Bij de wet van 23 december 1961 werd artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de geboorteaangiften trouwens reeds in die zin gewijzigd.

De oude tekst luidde als volgt: « De aangiften van geboorte moeten binnen drie dagen na de bevalling gedaan worden aan de plaatselijke ambtenaar van de burgerlijke stand ».

Deze tekst werd bij de wet van 23 december 1961 gewijzigd als volgt: « De aangiften van geboorte worden binnen drie dagen na de bevalling, de zaterdagen, zondagen en

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1968

18 JUILLET 1968

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 75 du Code civil en ce qui concerne la date à désigner par les parties en vue de la célébration d'un mariage.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Une législation désuète fait obstacle à la suppression, là où cela semble souhaitable, des cérémonies nuptiales du samedi, comme l'appelle la généralisation croissante de la semaine de cinq jours.

L'article 75 du Code civil prévoit que le mariage est célébré le jour désigné par les parties — en l'occurrence les personnes qui se marient. L'officier de l'état civil est cependant autorisé à refuser de célébrer le mariage les dimanches et jours fériés. L'article 57 de la loi du 18 germinal an X dispose textuellement: « Le repos des fonctionnaires publics sera fixé le dimanche ». Les jours fériés légaux sont, à cet égard, assimilés aux dimanches. Par extension, la notion précédente englobe également les jours de fêtes locales. En effet, selon le régime actuel, il est difficilement concevable que l'officier — et le personnel nécessaire à la célébration d'un mariage — soit requis en ces jours, qui sont unanimement reconnus comme étant des jours fériés et donc de repos. Aussi n'y a-t-il jamais de difficultés dans la pratique.

Le semaine de cinq jours se généralisant et connaissant de nouvelles applications, il est permis de se demander si le samedi ne pourrait également être considéré comme un jour de repos légal.

Par la loi du 23 décembre 1961, l'article 55 du Code civil relatif aux déclarations de naissance a d'ailleurs déjà été modifié en ce sens.

L'ancien texte était le suivant: « Les déclarations de naissance sont faites, dans les trois jours de l'accouchement, à l'officier de l'état civil du lieu ».

Depuis l'adoption de la loi précitée, le texte se présente comme suit: « Les déclarations de naissance seront faites à l'officier de l'état civil du lieu, dans les trois jours de

wettelijke feestdagen niet medegerekend, gedaan aan de plaatselijke ambtenaar van de burgerlijke stand ».

Het aanvankelijk voorstel van mevrouw Ciselet beperkte de wijziging tot de zon- en de feestdagen. Het was op voorstel van de dienst van de wetgeving bij het Ministerie van Justitie dat men verder is gegaan. De motivering luidde als volgt :

Men denke daarbij vooral aan de invoering in de publieke diensten van het stelsel van de vijfdaagse week, hetgeen tot gevolg heeft dat de kantoren van de gemeentelijke diensten 's zaterdags gesloten zijn en men zijn toevlucht moet nemen tot het inrichten van een wachtdienst, ook op zaterdag, met al de praktische en sociale bewaren die daaraan zijn verbonden.

Daarom stelt de Dienst voor Wetgeving voor, buiten de zondagen en erkende wettelijke feestdagen, ook de zaterdag buiten de termijn te doen vallen ».

De bedoeling was dus de wettekst aan te passen.

Artikel 75 van het B. W. zou in dezelfde zin kunnen worden gewijzigd.

De zaterdag is inzake huwelijken echter een bijzondere dag. Tot op heden worden immers in België ongeveer $\frac{2}{3}$ der huwelijken 's zaterdags gesloten.

Hieruit mag men echter niet afleiden dat dit uitsluitend het gevolg is van de voorkeur van de trouwlustigen voor deze dag. Inderdaad, werd vanouds de zaterdag bestemd als de dag waarop de huwelijken zonder kosten voor de betrokkenen werden voltrokken. Dit geldt voor vrijwel het ganse land en zeker voor de grotere steden en gemeenten.

Voorts werd meestal een tweede dag bepaald : de dinsdag of, woensdag, of soms de donderdag.

De zaterdag paste het best voor de trouwers en hun families. Aansluitend met de zondag was het ongetwijfeld de meest geschikte dag. Geleidelijk aan hadden meer en meer mensen vrijaf op zaterdag. Het invoeren van de vijfdaagse week in allerlei takken van de nijverheid heeft deze tendens nog doen toenemen. Praktisch alle familieleden en kennissen konden zonder loonverlies de plechtigheid of de feestelijkheden bijwonen.

Het koninklijk besluit van 28 augustus 1963, betreffende het behoud van het normale loon voor de dagen die men afwezig is ter gelegenheid van familiegebeurtenissen, heeft de voordelen nog verhoogd die de keuze meebrengt van een andere dag dan de zaterdag.

Vanzelfsprekend zou een gemeente een initiatief kunnen nemen, zelfs buiten de strikte toepassing van de letter van een onbetwistbaar verouderde wet. Wellicht zou dergelijk initiatief dan gretig worden nagevolgd.

Het is echter evident dat dit probleem het best zou worden opgelost door een wijziging van artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek die het gehele land zou binden. Deze wijziging zou in een tijd van pluralisme en breeddenkendheid geen achterdocht waarbij aan onrechtstreekse bevoordeling van het kerkelijk huwelijk wordt gedacht mogen opwekken en zou in feite moeten kunnen berusten op een stilzwijgende overeenkomst met de kerkelijke overheid, waarbij deze tot gelijkwaardige schikkingen zou overgaan.

In dit perspectief stellen wij voor het eerste deel van artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek dermate te wijzigen, dat de gemeenten die het wenselijk achten de huwelijksplechtigheden op zaterdag af te schaffen, daartoe ook wettelijk in de mogelijkheid verkeren.

l'accouchement, non compris les samedis, dimanches et jours fériés légaux ».

La proposition initiale de Mme Ciselet limitait la modification aux dimanches et jours fériés. C'est sur la proposition du Service de la Législation du Ministère de la Justice que l'on est allé plus loin. Voici quels étaient les motifs invoqués :

« A cet égard, songeons surtout à l'instauration dans les services publics de la semaine de cinq jours, qui a pour conséquence la fermeture des bureaux des services communaux le samedi et l'obligation de recourir à l'organisation d'un service de garde, même le samedi, avec tous les inconvénients d'ordre pratique et social que cet état de choses comporte.

Aussi le Service de la Législation propose-t-il d'exclure du délai, non seulement les dimanches et les jours fériés légaux, mais également les samedis ».

Le but principal était donc d'adapter le texte de la loi.

C'est dans le même sens que l'article 75 du Code civil pourrait être modifié.

Toutefois, en ce qui concerne les mariages, le samedi est un jour particulier. A l'heure actuelle, en Belgique, les deux tiers des mariages sont célébrés le samedi.

Le choix du samedi pour la célébration de deux tiers des mariages en Belgique ne doit pas être considéré comme étant une marque de préférence des fiancés pour ce jour. En effet, dans le passé, les mariages étaient célébrés gratuitement le samedi dans presque tout le pays, et certainement dans les villes et communes les plus importantes.

Le plus souvent, ce privilège était encore étendu à un autre jour : le mardi ou le mercredi, parfois le jeudi.

Il était plus avantageux pour les futurs époux et leurs familles de choisir le samedi, qui était la journée la mieux appropriée, car elle était suivie du dimanche. Le nombre de ceux qui ne travaillent plus le samedi augmentait progressivement. L'instauration de la semaine de cinq jours dans diverses branches de l'industrie a encore accentué cette tendance. Il devint possible à presque tous les membres de la famille et aux relations d'assister à la cérémonie et aux festivités sans perte de salaire.

L'arrêté royal du 28 août 1963 relatif au maintien de la rémunération normale pour les jours d'absence à l'occasion d'événements familiaux a encore accru les avantages résultant du choix d'un autre jour ouvrable.

Il va sans dire qu'une commune pourrait prendre une initiative, même en outrepassant la stricte application littérale d'une loi incontestablement archaïque. Il est possible que cette initiative en inspire beaucoup d'autres.

Il est toutefois évident que la meilleure solution du problème serait de modifier l'article 75 du Code civil, afin que cette mesure soit obligatoire pour l'ensemble du pays. A une époque imprégnée de pluralisme et de largeur d'esprit, cette modification ne devrait éveiller aucune crainte de favoriser indirectement le mariage religieux et devrait en réalité pouvoir être fondée sur un accord tacite avec les autorités religieuses, qui prendraient également des dispositions analogues.

Nous proposons dès lors de modifier la première partie de l'article 75 du Code civil en ce sens que les communes qui estiment opportun de supprimer les cérémonies de mariage le samedi en aient la possibilité légale.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

« Art. 75. — Op de door de partijen aangewezen dag — met uitzondering evenwel van de zondagen, van de wettelijke feestdagen en waar zulks wenselijk voorkomt, van de zaterdagen — en na verloop van de termijn der afkondigingen, doet de ambtenaar van de burgerlijke stand in het gemeentehuis, in tegenwoordigheid van twee getuigen, bloedverwanten of geen bloedverwanten, aan de partijen voorlezing van de hierboven vermelde stukken betreffende hun staat en de formaliteiten van het huwelijk, alsook van het hoofdstuk VI van de titel Het huwelijk, betreffende de wederzijdse rechten en verplichtingen der echtgenoten. Hij ontvangt van elke partij, de ene na de andere, de verklaring dat zij elkaar willen aannemen tot echtgenoten; hij verklaart in naam van de wet dat zij door de echt verbonden zijn en maakt daarvan dadelijk een akte op. »

10 juli 1968.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

L'article 75 du Code civil est remplacé par un nouvel article 75, libellé comme suit :

« Le jour désigné par les parties — à l'exception cependant des dimanches, des jours fériés légaux et, dans les communes où cela est souhaitable, des samedis — et après le délai des publications, l'officier de l'état civil, dans la maison commune, en présence de deux témoins, parents ou non parents, fera lecture aux parties des pièces ci-dessus mentionnées, relatives à leur état et aux formalités du mariage, et du chapitre VI du titre du mariage, sur les droits et les devoirs respectifs des époux. Il recevra de chaque partie, l'une après l'autre, la déclaration qu'elles veulent se prendre pour mari et femme; il prononcera, au nom de la loi, qu'elles sont unies par le mariage et il en dressera acte sur-le-champ. »

10 juillet 1968.

W. GELDOLF,
L. DANSCHUTTER,
P. MEYERS,
J. POSSON,
G. VAN LIDTH DE JEUDE,
F. CHRISTIAENSSENS.